

بررسی فراوانی و علل آسیب های مغزی ناشی از تروما در بیمارستان های کاشان طی

سالهای ۸۴-۱۳۸۳

محمدرضا فاضل^{۱*}، اسماعیل فخاریان^۲، همایون تابش^۲، زهرا فرقانی^۱، احمد یگانه مقدم^۳، سید غلامعباس موسوی^۴

خلاصه

سابقه و هدف: ضربه به سر از مهمترین عوامل مرگ و میر در سوانح می باشد. مطالعه حاضر به منظور بررسی بروز سوانح منجر به وارد شدن ضربه به سر در بیماران بستری در بیمارستان و توصیف شدت و نتیجه آن انجام شده است.

مواد و روش ها: با مطالعه توصیفی اطلاعات لازم از کلیه بیماران مبتلا به ترومای ناحیه سر بستری شده در بیمارستان های شهرستان کاشان طی دوره زمانی دوساله (۸۴-۱۳۸۳) جمع آوری گردید. شدت ضربه به سر اولیه براساس معیار Glasgow Coma Scale (GCS) اندازه گیری شد. سن، جنس، شدت ضربه به سر بیماران در بدو ورود به بیمارستان، نوع آسیب وارده، عامل خارجی ایجاد کننده ضایعه و موارد فوت بیماران ثبت شد.

نتایج: در طی ۲۴ ماه ۴۲۹۰ بیمار وارد مطالعه شدند. میانگین سن بیماران $27/8 \pm 19/4$ سال، نسبت مرد به زن ۳ به ۱ و شایع ترین گروه سنی ۲۹-۲۰ سال (۲۷/۷ درصد) بود. میزان بروز ضربه به سر در سال، معادل ۴۲۹ به صد هزار نفر جمعیت بود. سوانح ترافیکی (۶۹/۷ درصد)، سقوط (۲۱/۳ درصد) و تهاجم (۵ درصد) مهمترین عوامل ایجاد کننده ضربه به سر بودند. در سوانح ترافیکی، موتور سیکلت (۶۴/۵ درصد) شایع ترین عامل ایجاد کننده ضربه به سر بود. ۹۲/۷ درصد مصدومین ضربه به سر از نوع خفیف، ۲/۵ درصد ضربه به سر از نوع متوسط و ۴/۸ درصد ضربه به سر از نوع شدید داشتند. ۱۴۸ نفر (۳/۴ درصد) از کل مصدومین در بیمارستان فوت نمودند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که بروز ضربه به سر در جامعه کاشان نسبت به جوامع دیگر بالاتر و میانگین سنی مصدومان پایین تر است، همچنین سوانح ترافیکی مهمترین عامل ضربه به سر است. این نتایج می تواند جهت توسعه برنامه های پیشگیری کننده از سوانح در کاشان به کار رود.

واژگان کلیدی: ضربه به سر، بروز، GCSS

- ۱- استادیار گروه بیهوشی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، مرکز تحقیقات ترما
- ۲- دانشیار گروه جراحی مغز و اعصاب دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، مرکز تحقیقات ترما
- ۳- استادیار گروه گوش، حلق و بینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان
- ۴- مربی گروه بهداشت عمومی و آمار دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کاشان، مرکز تحقیقات ترما

* نویسنده مسؤل: محمدرضا فاضل

آدرس: کاشان، کیلومتر ۵ بلوار قطب راوندی، بیمارستان شهید بهشتی، گروه بیهوشی

پست الکترونیک: drmfazel@gmail.com

تلفن: ۰۳۸۰ ۲۷۶ ۰۹۱۳

دورنویس: ۰۳۶۱ ۵۵۵۸۹۰۰

تاریخ دریافت: ۸۷/۷/۱۱

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۷/۹/۱۶

مقدمه

میلیون نفر با عوارض ناتوان کننده ضربه به سر زندگی می کنند [۴]. سوانح ترافیکی، تهاجم و سقوط سه عامل عمده ضربه به سر در جوامع مختلف می باشند [۵]. میزان بروز ضربه به سر در جوامع مختلف متفاوت است، به طوری که آمار از ۸۳ تا حدود ۴۰۰ در صد هزار نفر جمعیت گزارش شده است [۶، ۷]. از آنجایی که اغلب افراد آسیب دیده در سنین پایین هستند، میزان عمر از دست

ضربه به سر از مهمترین عوامل مرگ و میر در سنین زیر ۴۰ سال می باشد و درصد قابل توجهی از مرگ های ناشی از تروما را شامل می گردد [۱]. سالیانه ۵۲۰۰۰ نفر در آمریکا در اثر ضربه به سر فوت کرده [۲] و ۸۰۰۰۰ تا ۹۰۰۰۰ نفر نیز دچار عوارض شدید شده و از کار افتاده می شوند [۳]. تخمین زده می شود، ۵/۳